

Álláspont a kamarai választásról

Nagy Tamás, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének elnöke egy elvi kérdés felvetésével kezdte a szervezet október 4-ei sajtótájékoztatóját, amit a közelgő Nemzeti Agrárgazdasági Kamarai választások alkalmából tartottak. A MOSZ a választásokat igazságtalannak és törvénytelennek tartja, ennek ellenére indul a november 3-ai választásokon, elsősorban azért, hogy teret biztosítson a NAK működésével kapcsolatban egyre növekvő termelői elégedetlenségnek.

Nagy Tamás kifejtette, hogy a MOSZ álláspontja szerint a kamarai választások nem a törvényi keretek között zajlanak, mivel a kamara a szabályok önkényes megváltoztatásával nem megyénként tart közgyűlési választásokat, hanem listára kell szavazniuk a küldötteknek. A listás szavazásnál a győztes mindent visz, és ha valamelyik induló akár csak egyetlen sza-

vazattal is nyer, akkor a többi szavazat elvesz. A MOSZ felvette ezt a problémát az Országos Választási Bizottságnál, de az nem reagált rá.

„A NAK egy antidemokratikus, az ágazat sokszínűségét figyelmen kívül hagyó, egy szűk kisebbség érdekeit képviselő szervezet”, jelentette ki az elnök. Annak érdekében, hogy az ágazat egészét képviselő, a tagságot reprezentatív módon megjelenítő kamara jöjjön létre, a MOSZ együttműködést kezdeményezett a Magosszal, és javaslatot tett közös lista állítására. A Magosz a MOSZ megkeresését elutasította.

A szövetség tagságának körében jelentős elégedetlenséget tapasztaltak a kamara működésével kapcsolatban. Megyei szervezeteik többsége úgy ítéli meg, hogy a kamara antidemokratikus jellege a jelenlegi törvényi feltételek között nem változtatható meg, ezért a kamarai választások kirekesztő volta-

ra tekintettel úgy döntöttek, hogy nem állítanak önálló megyei listát, és egyes megyékben a választások bojkottja mellett foglaltak állást.

Néhány elszánt megyei MOSZ-szervezetnél viszont úgy gondolták, hogy nem lehetnek el szó nélkül az elmúlt 5 évben őket ért sérelmek mellett, így a számukra hátrányos és törvénytelennek tartott feltételek ellenére csak azért is listát állítanak, és elindulnak a választásokon. A MOSZ, demokratikus szervezet lévén, minden megyei szövetsége döntését tiszteletben tartja, így a kamarai választásokon jelölő szervezetként regisztráltatta magát, ezzel lehetővé téve, hogy azok a megyék, amelyek indulni akarnak a választásokon, megtehessék azt. A listát állító megyei szervezetek azért is döntöttek az indulás mellett, hogy a kamara döntéshozatali folyamatai nyitottabbak legyenek, és a MOSZ tagságának, a társas vál-

lalkozások minél szélesebb körének a véleménye is megjelenhessen bennük.

Jelenleg ugyanis nem ez a helyzet. Nagy Tamás a törvényt felidézve elmondta, hogy a kamara legfontosabb irányító és döntéshozó testülete az országos elnökség. A 24 tagú testület az ügyvezető elnökség tagjaiból (elnök, alelnökök) és a megyei kamarai elnökökből áll. Az elnök a Magosz alelnöke, a négy országos alelnök közül kettő Magosz-vezető, a másik kettő

Önkéntesség és függetlenség

Önkéntességen alapuló, politikamentes, szakmailag jól felkészült, a tagjai érdekében fellépő, a tagjaival kommunikáló agrárkamarával lenne elégedett a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége. Egy ilyen kamara létrehozása érdekében bárkivel hajlandók szövetkezni, s ezért kezdeményezték az együtt indulást a Magosszal. Tették ezt annak ellenére is, hogy több kérdésben nem értenek egyet (földbirtokpolitika; 80:20 százalékos földhasználati cél; a fejlesztési támogatások elosztási rendje stb.). A Magosz ezt a kezdeményezést elutasította. A kamarai választásokról, a MOSZ céljairól és ennek kapcsán az ágazat problémáiról Máhr András, a MOSZ főtítkárhelyettese nyilatkozott lapunknak.

– A kamara köztestület. Nem érdekképviselet, nem kormányzati vagy politikai szerv, hanem köztestület. Mint ilyennek pedig alapvető feladata, hogy szakmailag segítse a tagjait, foglalkozzon azok gazdasági problé-

maival, felvázolja a jövőt, illetve hogy összehozza a különböző szereplőket, esetünkben a mezőgazdasági termelőket, a feldolgozókat, a kereskedőket vagy éppen a gépgyártókat – hangsúlyozta Máhr András. Mint mondta, a kamarának egy széles körű szerveződéseknek kellene lennie, amiben a tagok arányos képviseletet kapnak.

Máhr András ennél is fontosabbnak tartja a kötelező tagság eltörlését. Mint mondta, Magyarországon a köztestületi kamarák közül egyedül az agrárkamarában kötelező a tagság. – Még a nagyobb gazdasági súllyal rendelkező Magyar Kereskedelmi és Iparkamarában sem írnak elő kötelező tagságot, pedig a társadalmi beágyazottsága sokkal nagyobb, mint az agrárkamaráé, mondta a főtítkárhelyettes.

A MOSZ kritikával illeti a NAK több mint 10 milliárdos költségvetését is. Tudomásuk szerint ennek 65-70 százaléka származik a tagdíjból, aminek a zömét a tagságnak az a része

(kereskedők, gépgyártók, élelmiszer-ipari vállalkozások, jogi személyiségű gazdasági társaságok stb.) fizeti be, amelyeknek semmilyen beleszólása nincs a kamara működésébe.

Ezzel, vagyis a kamara működésével kapcsolatban Máhr András leginkább azt nehezményezte, hogy bár a NAK-nak sok mindenbe van beleszólási joga, akkor, amikor kellene, mégsem szólal meg. – Pedig a tagjai érdekében szóvá kellett volna tennie például a vidékfejlesztési pályázatok elbírálásának egy-másfél éves csúszását.

A vidékfejlesztési program összefüggésében a szaktanácsadási rendszerrel kapcsolatos aggályait megfogalmazva a főtítkárhelyettes azt is elmondta, hogy a kisgazdaságoknak, az őstermelőknek segíteni kell például abban, hogy kell kitölteni a gazdálkodási naplót, ami alapján megkaphatják a támogatást stb. Az EU azért ad támogatást a vidékfejlesztési program keretében a szaktanácsadáshoz, hogy ezzel segítse a gazdákat.

közül az egyik alelnök élelmi-szeriparos, a másik egy Magosz-tag. Megyei kamarai elnöki posztot csak olyan személy tölthet be, aki vagy a Magosz adott megyei elnöke (12 fő), vagy a Magosz vezetésében közreműködő személy (7 fő). A 19 megyei kamarai elnök között egy sincs, aki társas gazdaságot képviselne.

A kamara nem képes megfelelni a törvényben meghatározott feladatainak, igen erősen összefonódott a politikával, és ez mind személyi, mind szervezeti szinten tetten érhető. A személyi összefonódást igazolja, hogy a kamara elnöke egyszerre a Fidesz országgyűlési képviselője, az országgyűlés mezőgazdasági bizottságának a tagja és a Magosz alelnöke. A kamara egyik alelnöke a Miniszterelnökség agrár- és vidékfejlesztésért felelős államtitkára, a Magosz alelnöke, illetve ifjúgazda-tagozatának elnöke. Tehát egy személyben érdekvédők, köztisztviselők és kormányzati-politikai emberek irányítják a köztisztviselést, amelynek nem a politika kiszolgálása volna a dolga.

A sajtótájékoztatót Máhr András, Nagy Tamás és Horváth Gábor tartotta

A kamara olyan szervezetet hozott létre, amely hatalmi szintjeiben és a bürokratikus működésben jó néhány állami hivatalon is túlszárnyal. Jól példázza ezt, hogy a kamara központjában már 20 igazgatóságot tartanak fenn, vagyis a húsz megyei igazgatósággal együtt összesen negyven igazgatóságot működtetnek, az ehhez szükséges igazgatókkal és kiszolgáló személyzettel együtt. Ráadásul a kamara törvényben előírt feladatainak egy része teljes átfedésben van a terméktanácsokéival. Erre a pluszkiadást és felesleges adminisztrációt okozó kettős-

ségre semmi szükség nincs. A kamara bevételei 2016-ra 10,5 milliárd forintba híztak, amiből több mint 6 milliárd forint a tagdíjbevétele. A fennmaradó összeg döntő hányada a falugazdász-hálózat fenntartását szolgáló, a Földművelésügyi Minisztériumtól kapott támogatás, vagyis a falugazdász-hálózatot jórészt továbbra is az állam finanszírozza, annak működtetéséhez nincs szükség a kamarára.

Az arányos döntéshozatal követelménye a kamarában nem biztosított. Annak ellenére, hogy minden termelő kötelezően tagja, egy szűk kör hoz-

za a döntéseket. A kamara nem kérdezi meg a tagjait, sőt, sok esetben egyenesen ellenükben is cselekszik. Olyan kamarára volna szükség, amelyik nem áll a tagjai fölött, amelyik minden tagja érdekeit szem előtt tartja, amelyik nem köt elvtelen alkukat, és amelyik biztosítja a demokratikus alapelvek érvényesülését a működése során. A MOSZ abban érdekelt, hogy ne egy megkülönböztetett, hanem egy egyesítő, az ágazat fejlődését szolgáló kamara jöjjön létre, zárta mondandóját Nagy Tamás.

H. GY.

E pályázat szabályait megváltoztatták. Sokan, többek között a MOSZ is leírta, hogy nem jól. Mert igaz ugyan, hogy Mari néninek a több száz ezer forintos tanácsadásért csak valamivel több, mint 20 ezer forintot kell fizetnie, de a közel 100 ezer forintos áfát is be kell fizetnie utána. Ez ellen nem lett volna kötelessége felszólalnia a kamarának? – tette fel az újabb kérdést a főtájtárhelyettes. A példák sorát az öntözéssel folytatta: – Igaza van a kamarának, hogy ez napjaink egyik legfontosabb programja, ezzel együtt az erre kiírt összeget mégsem jegyezték le: kevesebb a jelentkező, mint amekkora a keret. De a pályázók zöme sem fog tudni élni vele, mert a feltételek egyike az, hogy legalább öt évig a használatukban legyen az a föld, amire a támogatási kérelmet beadták. Erre valóban mindenki felkészült, megkötötték a bérleti szerződéseket – csak hogy időközben eltelt másfél év – így nem lesz meg az öt éves bérleti szerződés!

Máhr András cáfolta, hogy a kötelező tagság általuk szorgalmazott eltérőléssel megszűnne a falugazdász-hálózat, ugyanis annak fenntartását ma is a Földművelésügyi Minisz-

terium állja. Véleményük szerint is szükség van a hálózatra, sőt, meg kell erősíteni, és sokkal jobban meg kellene becsülni. A MOSZ szerint függetlenné kellene tenni, hogy a legkisebbtől a legnagyobb gazdáig mindenkinek segítsenek. Segítsenek annak, akinek az egységes kérelem beadásához van szüksége rájuk, és annak is, aki nem tudja, hogy mivel permetezze a kertet.

– A falugazdász-rendszernek tehát az a feladata, hogy szolgáltatson, mégpedig ingyen, és nem a fizetős tanácsadás irányába kellene elmozdulnia. Különösen nem egy olyan szervezet ernyője alatt, amelyik ennyi tagdíjat szed be, amelyik ekkora pénz felett rendelkezik – mondta Máhr András. – Mi tehát az önkéntes, politikamentes, szakmailag jól felkészült, a tagjai érdekében fellépő, a tagjaival kommunikáló kamarával lennénk elégedettek. Ebben partnerek lennénk, és ezt az ajánlatot a Magosznak is megtettük, mert úgy gondoltuk, hogy a szakmai együttműködés kötelező lenne. Korábban, ahol tudta, segítette egymást ez a két szervezet, elismerte a másik létezését és létjogosultságát. A Magosz ezt elutasította.

– Azt abszolút butaságnak tartom, mondta Máhr András, hogy korábban bárkinek is célja lett volna az úgynevezett nagy (egyéb-ként Kkv-nak minősülő) gazdaságok támogatási előnyben részesítése. Ezek ugyanis javarészt földalapú támogatások, aki ahány hektárt művelt, annyi támogatást kapott. Valóban, akinek tízezer hektárja van, az tízezerszer többet kapott, mint aki egy hektárt művelt. A vidékfejlesztési támogatásoknál pedig a legtöbb fejlesztési támogatáshoz azok jutottak, akik állattenyésztéssel foglalkoznak, és vállalták telepeik modernizációját. Inkább azon kellene elgondolkodni, hogy miért esett vissza ilyen drasztikusan a kistermelői állattartás. Egyébként az uniós kimutatások szerint is az a helyzet, hogy minél nagyobb egy gazdaság, annál több támogatásban részesül. Ilyen az Európai Unió támogatási szisztémája. Hogy ez 2020 után megváltozhat, és sokan meglepődnek majd? Azt gondolom, erről is beszélnie kellene a kamarának, elvégre egy szakmai szervezetnek ez lenne a feladata – mondta végül Máhr András.

B. B. E.